

"Moster Anna": ett kvinnoporträtt

Text: Margot Schederin, foto: Tord Bodin

Anna Andersson f. 1882 i Hållnäs (Uppland)
dotter till Mathilda, fader okänd.

Mathilda gifte sig sedermera med änkeman Erik Jacob Söderman och fick dottern Ida f.1885. År 1914 inropades på auktion mansgård (torpet), vedbod och sjöbod på Eskön (Klubben) av Erik Söderman till en kostnad av 225 kronor.

Erik Söderman avlider år 1915 och 1916 ärver dottern Ida, gift med Herman Sund, huvudfastigheten på Eskön.

Under tiden som gått har "moster Anna" utvandrat till USA (Bridgeport) och som medlem i Svenska Baptistmissionen arbetat hos pasto Carl F.Thelin i Pittsfield. Utifrån alla gamla fotografier förstår man att hon levde ett rikt socialt liv med vackra kläder och kreationer.

Vad var det då som gjorde att denna starka kvinna återvänder till Sverige år 1912, 30 år gammal?

Det måste ha varit en kulturkrock att komma från USA till avskildheten på Eskön för att hjälpa till med huset, fisket och "lisspojarna" Georg och Erik, som Herman och Ida fått

medan Anna varit i Amerika. Anna vårdar även sin mors syster Maria i torpet på Eskön tills hon avlider år 1934.

Från början var torpet en enrumstuga för övernattning av fiskare. Det blev senare tillbyggt med svale och kammare, det har berättats att Anna hade väggarna i köket klädda med trasmattor för att hålla värmen från vedspisen, som var den enda värmekällan. Annas boende i torpet vittnar om "En god verksam kristen med god karaktär". Citatet är taget ur hennes betyg från Pittsfield.

Anna arbetade även under ett antal år som hushållerska till klampare Olsson i Tolvfors. Enligt ett testamente framgår det att Anna ärver, som en erkänsla för den vård och omsorg hon haft för klampare Olsson som avlider år 1940. Hon ärver då 3.037 kronor och 65 öre varav 2.400 kronor var innestående lön som hushållerska.

När Annas syster änkefru Ida Sund avlider 1963 flyttar Anna upp från torpet till Storhuset för att sköta hushållet åt Georg och Erik, som försörjer sig som fiskare och har ett litet husbehovsjordbruk.

Torpet hyrs då ut till sommargäster, Annas tillhörigheter förutom gångkläder och möbler packas ner i väl tillslutna trälådor och ställs upp i sjöboden.

När torpet kommit i vår ägo upptäckte jag en skatt av broderade dukar och textilier som smakfullt och färgmässigt stämmer in med inredningen i torpet.

Det har varit känslomässigt att genom papper, brev, foton och inventarier gå in i denna starka kvinnas liv, med fader okänd, ogift och som ju inte stod så högt i kurs på den tiden, men som med stor omsorg vårdade människor i sin omgivning, tills hon själv avlider år 1969 i en ålder av 87 år.

Jag/vi hoppas och tror att Anna idag skulle ha känt sig nöjd vad vi gjort, för det har varit en ynnest att få tillvarata hennes ägodelar samt iordningställa torpet och dess omgivningar med vördsam hand.

Men frågan finns kvar; Varför flyttade Anna tillbaka till Sverige och Eskön?

[Hillebygden, Nr. 1, 2010]